

FOLK^{og} LANDUAVHENGIG
AVIS

1345 ØSTERAS

Februar 1976

Nr. 2 - 25. årgang

Løssalg kr. 3,—

Vi tror på Europa

For all del: Vi akter ikke å ta opp noen ny diskusjon om EF og alt som dermed står i forbindelse. Derimot vil vi hverken la dette eller andre strids-spørsmål få overskygge det avgjørende faktum: At Norges skjebne står og faller med Europas.

Europeerne er ikke engler, vi like lite som andre mennesker. Vi har utvilsomt undertrykket og utnyttet andre folkeslag, og vi har begått grusomheter. Men vi har også svært mange ting å være stolte av.

Hvis vi tar det materielle først: Europeerens voldsomme pågangsmot, hans evne til å takle problemer og til å finne løsninger, bragte i første omgang vår egen kulturkrets ut av middelalderens statiske samfunn, som var fylt til randen av menneskelig nød og elendighet. Ikke bare har hundrevis av millioner mennesker oppnådd en levestandard som konger og fyrster dengang knapt drømte om, men samtidig har europeeren og hans slektninger i andre verdensdeler, langt på vei overvunnet

mange av de sykdommer som tidligere lå som en svøpe over menneskene. I europeerens teknologi, i hans uopphørlig voksende innsikt i problemene og i hans aktive holdning overfor utfordringer ligger også nøkkelen til løsning av den øvrige verdens problemer, om bare andre folkeslag vil spille med og yte sitt på fornuftig vis.

Allikevel er det kanskje aller mest på det kulturelle område at vi er oss det europeiske bevisst. Vi eier fantastiske skatter sammen, både i musikk, maleri, bil-

ledhuggerkunst, litteratur og arkitektur, og det norske folk har ytet sin ikke ubetydelige del til denne felles arv. Men aller mest betyr det kultursyn som tross alle feiltrinn og feilgrep gjennomsyrrer det europeiske åndsliv: Den kristen-hellenske sivilisasjon og tradisjon. Det sentrale i dette syn er respekten for det enkelte menneske, hjelpsomhet og hensynsfullhet overfor ens neste. Selvfølgelig er dette en ideal fordring som vi stadig synder mot, men den står der som et

(Forts. side 7)

Andfjorden
en yndet
nødhavn
for sovjetiske
«trålere»

HVORFOR FÅR DE
«SLAGSIDE» OG «VANN-
MANGEL» NÆR
MILITÆRANLEGG OG
FLYPLASSER?

Russiske trålere og sildefiskere er til stede på alle verdens hav og ved alle kyster, de fisker ikke for fiskens skyld, men er utstyrt med raffinert elektronikk og lytteutstyr. Det samme er hundrevis av alminnelige lasteskip. Det er også denne typen skip, i samarbeid med de fremmede ubåter i våre fjorder, som får «forskjøvet» dekkslasten og som «slipper opp» for vann så snart de har ærend i en nordnorsk havn.

I julehelgen lå et russisk fartøy utenfor Hovden i Vesterålen med såkalt forskjøvet last, men det som kjennetegner disse skipsbesøk i våre farvann, er at russerne neglisjerer vår lovgivning ved ikke å ta los ombord.

Det med vannmangel og slagside har pågått i en årrekke, og vi erindrer meget vel hvor mange russiske fartøyer som manglet vann når de ville søke havn i Bodø. Da massemedia gjorde oppmerksom på denne «vannmangel», skar russerne ned sine anløp en tid. Men felles for slike fartøyer er, at de ankrer opp innenfor norske, militære områder og helst i nærheten av flyplasser o. l. Derfor har også Andfjorden, nær Andenes flyplass, vært en sikker nødhavn for russiske lastefartøyer, fartøyer som er uten los ombord og som bestandig har overlatt den tillatte tid.

En annen sak ved disse fenomener, er at vår marine er altfor dårlig utrustet og at det er havnemyndighetene sammen med lensmann eller politimester som skal øve kontrollen. I et tilfelle jeg kjenner, ble et russisk fartøy uten norsk los ombord liggende i nærheten av et militærannlegg langt over den fastsatte tid. En landsens lensmann måtte da rykke ut i forsøk på å få leiet en fiskebåt, fra hvilken man skulle praie det russiske fartøy. Men lensmannen fikk ingen båt, været var for dårlig — og lasteskipet kunne bli liggende, uvisst hvor lenge. En kan jo

(Forts. side 7)

Staten må redusere sine krav

BARE SLIK KAN VI UNNGÅ AT ALLE FÅR DET DÅRLIGERE

Mange fikk et sjokk da skattekortene ankom ved årsskiftet. Stort sett har alle fått en kraftig økning i trekket, og verdien av alle lønnspålegg er så sterkt redusert at de fleste får det dårligere enn før, inflasjonen tatt i betraktning. Som en trøst står det på skattekortene at de bare skal gjelde til mai, da det etter planen skal bli lettelse i forbindelse med det «samordnede lønnsoppgjør». Men hvem tror at staten vil foreta seg noe som monner?

Alle vet hvordan situasjonen er i dag: Det næringsliv som vi alle skal leve av, sliter hardt for å få endene til å møtes. Lagrene vokser, og oppsigelser og firedagersuke blir mer og mer alminnelig. En av grunnene til vanskelighetene er det meget høye kostnadsnivå vi har her i

landet, og når dette kommer i tillegg til de dårlige konjunkturer på eksportmarkedene, da blir det virkelig hardt.

Få ting tyder på at tidene blir noe særlig bedre i 1976, og det er antagelig ikke stort de fleste bedrifter kan tåle av lønnsforhøyelser. Om vi ikke farer med lempe, kan resultatet bli en enda større arbeidsløshet enn den vi nå har. Det er til stor heder for LO-lederne at de forstår og ser sammenhengen her.

Men dette er ingen grunn til at norske lønnstakere skal få dårligere kår, for penger til å opprettholde og til og med forbedre den enkelte nordmanns levestandard, de er der i rikt monn. Hver og en kan selv se hvor meget hun eller han i virkeligheten tjener, og hvor mye stat og kommune tar. Det er

statens grådighet som gjør at vi har det trangt. Om bare staten innså at den ikke kan tyne oss for hva som helst, ville det bli langt lettere for oss å få endene til å møtes. I tillegg ville inflasjonen bli dempet, fordi bedriftene ikke tvinges til å legge på prisene på grunn av store lønns-tillegg. Slik staten nå ter seg, har lønnstakerne så allikevel liten glede av de tilleggene.

Ingen skal fortelle oss at staten virkelig trenger alle de pengene den nå hover inn, til nødvendige utgifter. Saken er vel heller den at pengene trengs til politikernes eventyrpolitikk, til å kjøpe alle slags bedrifter for milliarder av kroner, til å dytte vel-dige beløp inn i Statoil og i det hele tatt til å sikre full statlig kontroll med det økonomiske

(Forts. side 6)

Kleppe-pakker er som kjent ganske små.

Nasjonal Samling ville ikke diktatur

HVORDAN QUISLING FORESTILTE SEG ET FAGLIG FOLKESTYRE

De helt spesielle forhold som nødvendigvis måtte herske under okkupasjonen, har fått mange til å tro at Nasjonal Samling prinsipielt gikk inn for et autoritært styre. Det er ikke tilfelle.

Vi gjengir nedenfor en artikkel som Vidkun Quisling skrev i «Fritt Folk» i slutten av tredveårene, og som også ble trykket som brosjyre og spredt i tusenvis.

Man kan være enig eller uenig i den ordning Quisling foreslår, men hvis man påstår at dette er diktatur, da taler man mot bedre vitende.

Når man leser Quislings artikkel, vil man også forstå den langsiktige hensikt med å etablere et kulturting under okkupasjonen, og at man også forsøkte å forberede et Næringsting. På den måten ville Nasjonal Samling legge grunnlaget for et fremtidig folkestyre i Norge.

Et fritt folk er et folk som selv kan bestemme de lover det skal leve under, og de skatter som skal avgis til det offentlige styre og stell.

Styreformen er kjennetegnet ved ordningen av den øverste lovgivende myndighet og i sammenheng dermed den bevilgende myndighet.

I et diktatur er den øverste makt i hendene på en enkeltmann, eller hva ofte verre er, en partiklikk eller sammenrotting av partiklikker.

Det faglige riksting

I den stats- og samfunnsord-

ning som Nasjonal Samling vil gjennomføre, skal den øverste lovgivende makt fremdeles ligge i Stortinget, men i et Storting sammensatt av faglige delegerte for det arbeidende folk, og ikke av partipolitikere. Stortinget skal omdannes til et faglig Riksting bestående av et Næringsting og et Kulturting, istedenfor nu av et såkalt Odelsting og et såkalt Lagting.

Medlemmer av Næringstinget og Kulturtinget skal velges av de faglige organisasjoner, henholdsvis næringslivets organisasjoner og de ikke-økonomiske organi-

(Forts. side 6)

Det frie Chinas jordreform ferdig gjennomført i 1979

Helt siden 1950-årene har Taiwan-regjeringen arbeidet med å avskaffe forpaktersystemet, og ved utgangen av 1974 var 80% av bøndene selveiere.

Det gjenstår nå for regjeringen å kjøpe opp 1.250.000 mål jord, som skal videreselges til 95.000 bønder på gunstige vilkår. Det regnes med at dette skal være gjennomført i 1979. (Kilde: «Minut», København.)

Med lua pent i hånden

Kaare Sandegren, LO's internasjonale sekretær, sier til Arbeiderbladet:

«Landsorganisasjonen vil ikke la seg rive med i noen antisovjetisk politikk. Når det i norsk debatt har vært en del sterke antisovjetiske tendenser i høst, verken kan eller vil LO delta i noe som kan svekke forholdet til Sovjet. For Norge er det av stor betydning å ha et godt forhold og åpne kommunikasjoner med vår store nabo i øst. LO vil bidra til dette.»

En stat for både sorte og hvite

Den dagen Rhodesia feiret 10-årsjubileum som selvstendig stat, talte statsminister Ian Smith i kringkastingen og sa at han fortsatt ville forsøke å løse landets indre problemer på den eneste måte som er sivilisert og akseptabel, nemlig ved forhandlinger. Hans mål er å finne frem til en ordning som vil være enestående i Afrika, nemlig «et land der begge raser, sorte som hvite, kan nyte godt av de samme naturlige rettigheter. Selv om begge raser er innvandrere til denne del av verden, er ingen av dem «trekkfugler» — begge er kommet for alltid å bli her».

Det er å håpe at Ian Smith vil makte denne oppgaven, og at hans land ikke blir et nytt Angola.

Et folk forlater sitt land

ANGOLA-FLYKTNINGENE SNUR DEN POLITISKE UTVIKLING I PORTUGAL

Den hvite befolkning i Angola var ikke nykommere i området. De første portugisere kom dit på slutten av 1400-tallet, og mange familier kan se tilbake på adskillige generasjoners angolsk tilværelse. De av dem som nå drar tilbake til Portugal, oppfatter seg derfor ikke uten videre som portugisere som drar hjem, men som et folk, drevet vekk fra sitt land.

Det som opprører Angola-portugisere aller mest, er venstresidens påstand om at de er undertrykkere og utbyttere som nå må slippe taket på en plaget kolonibefolkning. De aller fleste av dem er småfolk som har arbeidet i beskjedne, men viktige stillinger som underordnede funksjonærer og teknikere, eller de har vært småkjøpmenn eller småbønder. Mange av den siste kategorien kan ikke engang lese og skrive, og bortimot 20% av flyktningene har mer eller mindre negerblod i årene.

Selv etter de såkalte selvstendighetsavtaler håpet kanskje de hvite at de kunne bli boende i landet, men da kampene begynte, mistet de fort håpet. Etter «frigjøringen» er det allerede drept adskillig flere mennesker enn i alle år da portugisiske styrker forsøkte å sette terrorbevegelsene på plass.

Hvor mange flyktninger det dreier seg om, er svært usikkert.

De offisielle oppgaver anslo først tallet til ca. en kvart million, men det viser seg ihvertfall å ligge på 400.000. Flyktningenes egne organisasjoner regner med helt andre tall, nemlig fra 600.000 til 800.000. Uansett hvilket tall som er det riktige, representerer det et enormt problem for Portugal.

Når flyktningene kommer til Portugal, er det en fattig og bitter tilværelse de går imøte. Arbeide er det nærmest umulig å få, og den understøttelse staten har lovet dem, er lite å leve av. I tillegg kommer at utbetalingerne blir sterkt forsinket — de ligger som regel et par måneder på etterskudd.

For den politiske utvikling i

Portugal vil Angola-flyktningene komme til å bety mer og mer. De er meget aggressivt innstillet overfor venstresiden i portugisisk politikk, som de mener har forrådt dem. Det gjelder langt på vei også Mario Soares og hans sosialister. Partiet PPD, som ligger lengst til høyre av de partier som fikk delta i valget, har stor oppslutning blant flyktningene, men mange av dem går enda lenger til høyre, f. eks. til den forbudte Spinola-bevegelsen og til den meget militante «portugisiske frigjøringsarme».

Flyktningene har også dannet sine egne organisasjoner, og de to viktigste er Organisasjonen av oversjøiske flyktninger (AP-RO) og Det oversjøiske bror-

skap (FRAUL), som begge er organisert over hele Portugal. De tidligere regjeringer har ikke villet anerkjenne dem, men Azevedo-regjeringen behandler nå disse organisasjonene som offisielle talsmenn for flyktningene.

Den tidligere kommunistdominerte presse var direkte fiendtlig innstillet overfor flyktningene, noe som førte til at de startet en egen avis, Jornal o Retornado, som utkommer i et stadig økende opplag.

Flyktningeorganisasjonene avviser voldsbruk, men det hender at naturen går over opptuktelsen. I slutten av oktober stormet f. eks. noen hundre flyktninger den marxistiske angolske «frigjøringsbevegelsen» MPLA's hovedkvarter i Lisboa og ødela alt som fantes der. Denne «frigjøringsbevegelsen» oppfattes av Angola-flyktningene som selveste djevlskapen og roten til alt ondt.

De hvite angoleseres vanskelige skjebne er et resultat av den portugisiske venstresides meget kortsiktige og ukloke håndtering av utviklingen i de oversjøiske områder. Det er derfor en skjebnens ironi at disse samme hvite angolesere sannsynligvis kommer til å bli det lodd i vektskålen som vil forhindre at venstrekraftene vinner makten i selve Portugal.

Frimann

I hundretusener kommer Angola-flyktningene til Lisboa.

HVA VIL HENDE I 1976?

EN ANALYSE AV DEN INTERNASJONALE SITUASJON

Av H. Oddlo Erichsen

Ved et årsskifte kommer det vanligvis en rekke spådommer og prognoser, og da om fremtiden. Synske mennesker holder seg til stoff som passer i ukebladene, mens partier, regjeringer og politikere må bygge på mer nøkterne fakta, såkalte prognoser.

Nu er hverken spådommer eller prognoser noe vi kan ha full tillit til, men det er vel sannsynlig at prognose-analyser er mer realistiske enn hva man kan lese i krystallkulen.

Hva kan vi så vente oss i året som kommer?

Som svar på dette behøver vi ikke bruke kortkunster eller ha en ravn sittende på skulderen. Det stoff som foreligger for året som er gått, skulle være grunnlag nok til å danne seg et bilde av kommende tider, altså gi en realistisk analyse av situasjonen. Og lysslukker skal man helst ikke være, selv om man er nødt til å stille seg kritisk til de fleste fenomener i vår tid.

Det som kjennetegner vårt

fatte i korte punkter, som ikke skiller seg vesentlig ut fra fortiden når verdens ulykker nærmer seg:

1. Avkristning, kommersialisering også av kristendommen, åndelig depresjon, vold og terror.
2. Økonomiske problemer (laget av menneskene selv), fordi verdimåleren, Penger, er satt som norm for livets lykke og realverdiene undervurderes.
3. Menneskene har mistet tilliten til politikerne og sine åndelige og intellektuelle ledere.
4. Våre diktere, mange av dem — har solgt sin sjel til visse politiske retninger, de dikter for å tekkes den til enhver tid mest populære oppfatning. (Eks.: I Sovjet den gamle forfatteren Mikhail Sjolokov, Nobelprisvinneren fra 1965, fast engasjert for partiet og KGB i Moskva.)

Ut fra ovenstående korte analyse, er det trolig at den snev av optimisme vi måtte føle ved

inngangen til det nye år, vil forstumme — dessverre. Verden er opprustet som aldri før, man har atomvåpen nok til å ødelegge jorden mange ganger, og i de første fire minutter av en eventuell atomkrig, vil en milliard mennesker bli drept, og et enda større antall vil dø de nærmeste dager av radioaktiv stråling.

De gamle kolonimakter har måttet oppgi sine besittelser, de store, imperialistiske samvelder er brutt sammen. I stedet har vi fått langt farligere imperialistiske land, politikere som ikke bare bygger på makt, terror og undertrykkelse av andre folk, men som setter all makt inn på å skape en ny ideologi som tjener deres interesser.

USA har stort sett trukket seg tilbake fra sine innblandinger i andre land, ikke minst etter sin selvransakelse i kjølvannet på Watergate. I stedet har Sovjet engasjert seg desto mer i utlandet. Og vår historie kan neppe oppvise en mer effektiv kolonialisering enn det som foregår i Øst-Europa. Polen, Tsjekkoslo-

vakia, Ungarn, Øst-Tyskland, Finland, Romania, Cuba, Bulgaria, f. eks. må ansees som Sovjet-styrt, og KGB har hånd om sikkerhetstjenesten i de fleste av disse land.

Sovjet er engasjert i Jemen og en rekke land i Afrika, som sammen med Øst-Europa har marionett-regjeringer sittende i ly av Sovjetiske tanks og rakettvåpen. I tillegg behersker Sovjet alle hav med sine atomubåter, de har verdens største marinebase på Kola-halvøya og infiltrerer i alle land uansett regime.

Englands gamle kolonirike, India — verdens største demokrati — har kneblet all opposisjon ved å sette lederne i fengsel, mens man tar imot våpen og ideologisk støtte fra Sovjet.

Det som er beklagelig for Sovjetfolket idag, er at en snever overklasse, oligarkiet, har fått all makt over både militæret og politikerne, KGB og hele samfunnet. Bøndene, millioner av dem, sulter og lider vondt rundt på kolkhosene, og matproduksjon (Forts. side 6)

FOLK og LAND

Ansv. redaktør:
ROLF CHRISTIANSEN
assistert av en redaksjonskomité.

Skal den likevel ties ihjel?

I begynnelsen av november sendte Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie anmeldereksemplarer av Odd Melsoms bok «På nasjonal uriaspost» til ca. 60 aviser. Man ville gjerne sendt ut flere, men slikt blir det jo fort penger av.

På siste side i januarnummeret hadde vi en noe triumferende overskrift: «Den kan ikke ties ihjel». Uttrykket var hentet fra en anmeldelse i Porsgrunns Dagblad. Dessverre ser det ut til at denne anmelder tar feil. Når dette skrives, vel to og en halv måned etter utsendelsen, er Melsoms bok såvidt utklippsbyrået har kunnet fastslå, bare anmeldt to steder i tillegg til Porsgrunns Dagblad, nemlig i avisen Hadeland og i Sandefjords Blad. Skrive-riene fra Høyres Pressebyrå ser vi i denne forbindelse bort fra — de har lite med en seriøs anmeldelse å gjøre.

Betyr dette at boken likevel skal ties ihjel?

Hvis det er tilfelle, kan grunnen umulig være at emnet ikke interesserer. Skal vi dømme etter all den spalteplass som ofres på okkupasjonstidens begivenheter, på Nasjonal Samling og på oss som var medlemmer der, må interessen fremdeles være på topp hos svært mange mennesker.

Er da årsaken til stillheten at pressen er blitt målløs, at Melsoms argumentasjon og dokumentasjon har en slik gjennomslagskraft at alle innvendinger forstummer? Det ville i så fall være en sensasjon av de helt store.

Men ironi tilside: Odd Melsom sier selv i boken at han ikke mener å ha sett den endelige sannhet, men at hans hensikt er å legge frem synspunkter og erfaringer som fremdeles er ukjente for de fleste. Det dokumentarstoff som han fremlegger, tolker han på sin måte, men fort-satt uten å utelukke at andre vurderinger er mulige. Kort sagt: Melsom inviterer til diskusjon om et tema, der en skikkelig debatt etter tredve år fremdeles ikke er kommet igang.

Men en slik debatt skal vi kanskje ikke ha? Passer det fortsatt ikke visse folk at man går for grundig inn i okku-pasjonstidens historie? Er det stadig vekk for mange som har interesse av at mytene ikke sprekker?

Hvis pressen fortsetter å tie om Melsoms bok, er det grunn til å anta litt av hvert.

Takk til hjelpsomme abonnenter!

I desembernummeret bragte vi følgende appell:

På grunn av den imidlertidige stansen i høst, har våre abon-nenter noen nummer tilgode. Det vil imidlertid gjøre våre økonomiske problemer mindre om de som har råd til det, all-ikevel betaler ny kontingent ved årsskiftet som om ingenting har hendt.

I det øyeblikk dette skrives, har nær 70% av abonnentene fulgt denne ekstraordinære ap-pellen, og ikke bare det: Flere

hundre har også gitt et bidrag i tillegg. Slikt forteller om en helt usedvanlig trofasthet og in-teresse, og vi sier hjertelig takk. Men én ting må ikke skje: Dere som ikke har sett dere råd til å gjøre dette, må ikke tro at vi er mindre glade for å ha dere som lesere. Vi vet at mange abonnenter, både eldre og krigs-skadede, ikke har det for fett. Når tiden er inne til en normal fornyelse, skal vi gi et varsel her i avisen om det.

Historieforfalskning i Sarpsborg Arbeiderblad

PÅSTÅR AT BARE 17—18 000 BLE DØMT FOR «LANDSSVIK»

For en tid siden kunne man lese følgende i Sarpsborg Ar-beiderblad, skrevet av den unge journalist Oddvar Aasen, som ved nyttår ble forfremmet til en redaktørstilling i Moss:

«Rekrutteringssvikt — eller at gamle nazister etter hvert dør — kan være årsaken til at Norsk Institutt for Okkupasjonshistorie nå forsøker å verve ungdom som medlemmer av instituttet og som abonnenter på «Folk og Land». I og med at det er 30 år siden krigen slutet, begynner det å bli tynt i rekkene. Bare personer over 45—50 år kan i dag være belastet med en nazistisk fortid.

Det er ukorrekt at ca. 100 000 nordmenn etter krigen ble satt under tiltale for «landssvik» som instituttet påstår. Ifølge profes-som Magne Skodvin, som er vår fremste kapasitet på krigshisto-rie, ble saker mot 90 000 nord-menn etterforsket. Det ble reist tiltale mot 17—18 000. De øv-rige sakene ble frafalt av for-skjellige grunner.

Det er derfor sannsynlig at det ikke lever over 10 000 nord-menn i dag som har en lands-svikdom på seg.»

Uthevelsene er gjort av oss. Signaturen K. B. sendte en korreksjon til avisen, men den ble ikke tatt inn. Han skriver bl. a.:

«Når artikkelforfatteren fab-ler om at «bare 17—18 000» av et totalt medlemstall på 90 000 ble dømt, tyder dette på at artikkelforfatteren må være meget ung eller at han har hen-tet tallene fra nokså upålitelige kilder. Vi har jo vært matet med mye rar «historie» etter krigen.

Vet ikke herr Aasen at av de 90 000 NS-medlemmer ble ca. 70 000 rammet av disse unntaks-lover som skulle være «så mye mildere og demokratiske». For å avlaste «domstolene» ble de «milde lovene» brukt, og folk ble dømt ved «forelegg» som bl. a. innebar at vedkommende automatisk fikk tap av stemme-rett i 10 år, tap av retten til tjenestegjøring i det militære i 10 år pluss en klekkelig bot på noen tusener — ikke etter forseelse, men etter inntekt og formue. Dertil kom i ikke så få tilfeller fengsel — ofte uten fengslingskjennelse i noen må-neder, og som en ekstra på-skjønnelse (som aldri ble nevnt i rettprotokollene) tap av ar-beid og utkastelse på gaten, samt nektelse av retten til arbeid for flere år fremover. For herr Aasen har vel sikkert hørt om kravet til «nasjonal holdning» for å få arbeid, noe som ble gjort gjeldende langt ut i 50-åra

for disse mennesker og deres fa-milier. At pensjonsinnskudd og spebarns bankbøker med noen få kroner i, ble konfiskert uten lov og dom, har vel kanskje mindre interesse i dagens debatt om hvor rettssikkerheten er størst — i øst eller vest.

Dette er sannheten om herr Aasens luftige påstand om «de øvrige 70 000 saker som ble fra-falt av forskjellige grunner».

Så langt K.B.

De korrekte tall er ifølge bo-ken «Krigen i Norge», redaktør Hans Fredrik Dahl, følgende:

Dømt til døden	30
Dømt til frihetsstraff	17 000
Forelegg på frihetsstraff	3 120
Dømt til annen straff	3 450
Forelegg, annen straff	25 180
Henlagt etter bevisets stilling	37 150
Påtaleunntatelse	5 500
Frifunnet	1 373
Sum	92 805

Hvis noen tror at «henleg-gelse etter bevisets stilling» eller «påtaleunntatelse» er det sam-me som frifinnelse, bør de prøve det selv. «Annen straff» var of-test bøter og «inndragning» av tildels store summer.

Han vil ikke være orientert

Vi har trodd det var en oppgave for enhver dagsavisredaktør å holde seg ajour med hva som skjer i det norske samfunn. Utelukkende som en service har vi derfor de siste måneder sendt vår avis til et antall

redaktører i norsk presse. Vi har ikke et øyeblikk trodd at de ville være enige med oss, men at de all-ikevel ville sette pris på å bli under-rettet om våre aktiviteter.

Men vi har tatt feil. Redaktør

Phillip Rønneberg i Høyreorganet «Moss Avis» fraber seg enhver orientering fra vår side. Vi kan bare aller ydmygest be om unn-skyldning for at vi har tatt så alldeles feil av ham.

Bruk INO's bibliotek!

En av de ting som INO kan tilby sine medlemmer og andre interesserte, er adgang til et bib-liotek på 3-4000 bind. Så godt som alle disse bøkene har en eller annen tilknytning til okku-pasjonstiden eller til det som hendte før og etter okkupasjo-nen.

De fleste bøkene har INO overtatt etter Institutt for Sam-tidshistorie og Forbundet for Sosial Oppreisning. Vi har nå i mange måneder arbeidet med katalogiseringen av dem og reg-ner med at dette arbeidet skal være avsluttet i løpet av første halvår 1976.

Meningen er selvfølgelig at et slikt bibliotek skal brukes. Hvis De er interessert i spesielle

bøker eller særlige emner, er det meget sannsynlig at vi kan hjelpe Dem, selv om katalogiseringen ennå ikke er helt fullført. De kan skrive til oss og få bøker på hjemlån, eller De kan besøke biblioteket, som holder til i Enerhaugplassen 4, Oslo 6. Om det er det siste De er interessert i, bør INO få et varsel på for-hånd, enten pr. brev eller tele-fon. Alt arbeide i INO gjøres som kjent av frivillige krefter, og kontortiden er derfor fra tid til annen noe uregelmessig.

Men i alle fall: De er velkom-men til å bruke INO's bibliotek.

INO's postadresse: Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie, postboks 924 - Sentrum, Oslo 1. Telefon: (02) 19 06 71.

Fortsett å sende oss presseklipp

Siden vi ba om det i novem-bernummeret, har adskillige le-sere sendt oss utklipp av inte-resse fra sine lokale aviser. Det vil vi gjerne at flest mulig skal fortsette med.

Vi har selvfølgelig ikke plass til å gjengi alt av slike klipp, men de er nyttige under enhver omstendighet. At vi blir orientert på denne måten, gjør det lettere for oss å lage en aktuell og god avis, som også kan ta igjen når det er nødvendig.

Bjørn Nilsens monopol

Bjørn Nilsen har begått en hel bok om hvor ille det er at han ikke får si og gjøre akkurat hva han vil i NRK-TV, og han har kalt den «NRK-makthavernes monopol».

Boken er full av selvmotsigelser. På den ene siden hevder forfatteren at han ikke på noen måte har forsøkt å «misjonere», mens han flere steder klart sier at han har arbeidet ut fra en «marxistisk analyse», dvs. fra et klassekampsynspunkt, da programmene ble laget. Hvis ikke det er å «misjonere», så vet ikke jeg.

Bjørn Nilsen forlanger rett til full handle- og talefrihet. Nå tilhører han, såvidt jeg forstår, en meget høyrestet, men like fullt en meget liten politisk sekt på ytterste venstre fløy. Etter hva han nå hevder, burde han rent logisk støtte ethvert krav om at et par-tre NS-folk skulle få fri adgang til å forme egne programmer i NRK radio og TV, for de ville jo i tilfelle representere langt flere nordmenn enn Bjørn Nilsen gjør. Den dag han går inn for noe slikt, er jeg villig til å begynne å tro på hans voldsomme omsorg for ytringsfriheten.

Men tenk hvilken politisk orkan det skulle bli om vi fikk oppleve NS-folk med usensurerte programmer i NRK. Da ville det Bjørn Nilsen har vært ute for, fortone seg som en lett sommerlig bris.

T. N., Tromsø

Er forsvaret for upopulært?

Alle partier, bortsett fra SV, NKP og AKP (m-l), sier de er for forsvaret, men noen aktiv innsats for å øke forståelsen for militærtjenesten, det er det ingen av dem som gjør. Og det er synd, for det er meget nødvendig. Men kanskje er det for upopulært? Den største faren for forsvaret i dag, er ikke i første rekke manglende bevilgninger, men aktiv motvilje hos noen og likegyldighet hos enda flere av dem som skal gjøre tjeneste der. Men ingen har jo for alvor prøvd å fortelle dem hvorfor forsvar er nødvendig.

Jeg er også litt skuffet over at «Folk og Land» ikke har vist en klarere profil i forsvarsspørsmål.

Lærerstudent, Halden

Vi skal prøve å forbedre oss.
Red.

Sovjetunionen er ingen forfulgt uskyldighet

«LEGIONÆR» SVARER VERA GRØNLUND

Det er nesten synd å imøtegå Vera Grønlunds artikkel i nr. 1/76, for den er skrevet i en sympatisk tone som jeg liker. Imidlertid inneholder den en rekke påstander som ikke kan stå uimotsagt.

Først dette med «erobringss-krig»: Det er vel først når en krigførende makt har seiret, at man kan uttale seg sikkert om det. For Tysklands vedkommende kan man bare gjette, men når det gjelder Sovjetunionen, vet vi alle at den har forsynt seg grådig etter den annen verdenskrig.

En ting er jeg villig til å innrømme: Den tyske administrasjon oppførte seg på mange vis politisk umodent i de besatte østområder. De som opplevde de første uker av krigen, da f. eks. store deler av den ukrainske befolkning jublet tyskerne imøte som befriere, vil kunne bekrefte at muligheten for et frihetens korstog i høy grad var tilstede. At tyskerne langt på vei skuslet bort den sjanse som lå i dette, kan ha medvirket til at Tyskland tapte krigen. Men hvordan dette nå er eller ikke er, så mener jeg fremdeles at det var og er riktig å slå bolsjevismen tilbake. Hvorfor skal jeg senere komme tilbake til.

Når imidlertid Vera Grønlund fremstiller Sovjetunionen som en slags uskyldighet som uforskyldt kom opp i ulykken, da er det på tide å si stopp. Jeg minner bare om angrepet på Finland i 1939/40, innmarsjen i Randstatene i juni 1940, annekseringen av Bessarabia samme sommer og forøvrigt også erobringen av Øst-Polen og Kar-

pato-Ukraina fra Tsjekkoslovakia samme år. Sovjetsamveldet hadde såmen vist klare aggressive tendenser også i vest, og tyskerne hadde sannelig grunn til å frykte dem. Det var ikke uten grunn at Hitler oppga angrepet på England og isteden gikk østover. Det var neppe opprinnelig hans hensikt at krigen skulle utvikle seg på den måten.

Jeg kan ikke nok forundre meg over at et så intelligent menneske som Vera Grønlund åpenbart er, kan være så bløyet når det gjelder forholdene i Sovjetunionen. Jeg vet ikke hvor meget hun har lest av den enorme dokumentarlitteratur som finnes om sovjetiske forhold, men det må ihvertfall være alt for lite. Isteden trekker hun konklusjoner på grunnlag av et opphold i Sovjetunionen med stipendium fra Sambandet Norge-Sovjetunionen. Jeg må be henne om å lese minst to ganger det følgende sitat fra det meget veldokumenterte verk «KGB — Sovjetunionens hemmelige tjenester» av John Barron:

«Avdeling A (av KGB) gjennomfører desinformasjonsoperasjoner mot utlendinger i Sovjetunionen både gjennom sine egne offiserer og forskjellige avdelinger av Annet hoveddirektorat. — Et typisk trekk ved denne virksomheten er at KGB bestemmer hva gjesten kan få se, samtidig som det er om å gjøre å innbille ham at han kan få se hva han vil. KGB prøver å forme hans konklusjoner samtidig som det innbiller ham at han kommer frem til dem på

egen hånd. Ofte lykkes dette takket være den fullstendige kontroll KGB har over alt som rører seg i det sovjetiske dagliglivet. Og blant ofrene finnes mange kjente navn fra Vesten.»

Hvis Vera Grønlund ikke tror Barron, så foreligger det adskillig annen litteratur som forteller om dette. Jeg husker særlig én bok, som dessverre er forsvunnet fra min bokhylle. Den heter imidlertid «Klokkene i Kreml», er utkommet på Tiden Norsk Forlag og skrevet av en mann som i en årrekke var finsk representant i Komintern. Han beskriver meget detaljert hvilket fantastisk og detaljert arbeide det nedlegges for å kaste alle gjestende utlendinger blå i øynene. Hvem en gjest overhodet skal få lov å snakke med, planlegges nøye og overvåkes grundig. Jeg tror Vera Grønlund vil bli meget betenkt om hun får tak i denne boken og leser den.

Ellers forekommer det meg helt utrolig at Vera Grønlund kan få seg til å si at sovjetfolket ikke er «et duknakket og undertrykt folk».

La oss bare ta noen få punkter som alle er dokumentert til overmål: I Sovjetsamveldet finnes

- ingen tale- og trykkefrihet
- svært begrenset religionsfrihet
- meget tvilsom rettssikkerhet
- ingen organisasjonsfrihet
- meget begrenset frihet til å velge utdanning og yrke
- ingen næringsfrihet

Hvordan man kan hevde at et folk som lever under slike forhold, ikke er undertrykket, ligger langt over min begripelse.

Det som gjør forholdet enda verre, er at Sovjetunionen i etterkrigstiden har påtvunget eller vært med på å påtvinge en rekke andre folk, mange hundre millioner mennesker tilsammen, dette uverdige og umenneskelige system, og at det fortsetter aktivt å utbre det gjennom de kommunistiske partier og på annen måte. Som jeg skrev i min forrige artikkel, er min overbevisning den — selv om det var en ønskedrøm — at en felles tysk og vestalliert aksjon mot Sovjetunionen ville spart millioner av mennesker for store og nesten ufattelige lidelser. Jeg har lest om og studert disse problemer ganske intenst i mange tiår, og jeg må forberede Vera Grønlund på at det skal meget veldokumenterte fakta til før jeg endrer denne innstilling.

Jeg er selvfølgelig enig med Vera Grønlund i at det norske samfunn har vært usedvanlig flink til å undertrykke oss for våre meningers skyld, men sammenlignet med herrene i Kreml, er våre hjemlige forfølgere tross alt klossete amatører.

Til slutt må jeg sterkt beklage at jeg i denne diskusjon ikke kan tre frem under fullt navn, slik Vera Grønlund så modig gjør, men jeg er sikker på at hun vil ha forståelse for de vanskeligheter de fleste NS-folk fremdeles har når det gjelder å tre offentlig frem.

Legionær

Å flykte fra ansvar er ikke å realisere seg selv

Jeg har ikke noe ønske om å gå imot mine medsøstre som har engasjert seg i kampen for kvinnens rettigheter. Selv om noen av dem har gått meget langt, er det utvilsomt riktig at kvinnens situasjon i det moderne samfunn blir tatt opp til vurdering, og at skjevheter blir rettet.

Det er allikevel ett punkt jeg vil si noe om, nemlig dette at kvinnen må få «realisere seg selv». Ingen har vel egentlig noe imot det, hvis det da ikke betyr at hun samtidig forlanger å få

unndra seg sine plikter, og det kan man mer enn en gang få en mistanke om.

Vi har alle våre drømmer, ønsker og håp, men de færreste av oss, og det gjelder selvfølgelig også menn, får noen gang oppleve at alt dette går i oppfyllelse. Slik er det nå en gang fordi vi lever i samfunn, og fordi det finnes plikter vi ikke kan løpe fra uten at det går ut over andre.

Enten vi liker det eller ikke, kommer ikke vi kvinner fra at det er vi som må føde barn,

og at neppe noen kan fullt ut erstatte oss de første år av deres liv. At far også skal ta sin del, er greit nok, men han har ikke det samme naturlige utgangspunkt som den biologiske intimitet mellom mor og barn uten videre gir. En far må, etter min erfaring, på en ganske annen måte bevisst bygge opp et nært forhold til sine barn.

En kvinne som ikke ønsker å fylle den oppgave som naturen har pålagt henne, må ha lov til å la være, så lenge hun ikke har unnfanget et barn. Men un-

der alle omstendigheter: Når barnet begynner å vokse i henne, da må alle ønske om å «realisere seg selv» på andre måter, vike. Fra da av og så lenge det trenger henne, er barnet hovedsaken. Alt annet er å flykte fra ansvar.

I sannhetens navn må det sies at det ikke bare er blant kvinner vi ser forsøk på å unndra seg forpliktelser, til å oppføre seg som om man ikke skyldte hensyn til noen kant. Det er vel en sykdom i tiden.

Else, Flekkefjord

En skam for Norge at slike folk ble dømt for «landssvik»

Av Erik Arveschoug

Av prinsipp og bitter erfaring nevner vi aldri et navn i «Folk og Land» uten at vedkommende gir sitt samtykke. I dette tilfelle har vi fått spesiell tillatelse til å trykke et brev INO har mottatt fra Erik Arveschoug. Han er sønn av NS Rikspersonalsjef, som hadde samme navn.

Kjære venner!

Jeg har mottatt rundskrivet deres med forklaring om det opplysningsarbeide, studier etc. som dere vil utføre «for historien».

Det har gledet meg å se den rolige og åpne tonen som rundskrivet er holdt i, og jeg takker dere for initiativet, som jeg finner meget riktig.

Selv er jeg ikke særlig «plaga», for en alder av 11 år i 1940 og 16 i 1945 holdt meg som naturlig er, utenfor det personlig å påvirke Norgeshistorien. Min befattning med det hele begrenset seg følgelig til den mindre hyggelige atmosfæren i årene rett etter 1945, som «barn av stornazist» som det så vakert het, og det bør jeg vel igrunnen bare være takknemlig for, — for hadde jeg fått tatt de

studier jeg dengang fikk ødelagt sjansen til, så hadde jeg idag kanskje vært en kjedelig funksjonær et eller annet sted hjemme — istedenfor et festlig liv som en fri fugl ute i den store verden, og nu sittende på min egen private tue med full uavhengighet av alt og alle.

Min far var et usedvanlig fint menneske, rett-tenkende, hjertevarm og dypt nasjonal. Jeg ville derfor for mange av vår ungdom idag ønske at de fikk vokse opp i et hjem som mine foreldres hvor en bevisst og ekte Norges-kjærighet alltid ble naturlig innpodet i meg.

At ordet «landssviker» skal heftes på mennesker av min fars kaliber, og på mengder av hans venner, som jeg kjenner og akter, er uverdlig, og det er en skam, ikke for dem, men for det folket som enda ikke har forstått hva som kom over det i tredveårene, og i 1940.

Personlig trenger jeg ikke nye data eller påvirkning, for min oppfatning er klar nok, — men jeg er glad for det arbeide dere gjør, av hensyn til mine fire barn, som derved en dag får bedre grunnlag for å forstå sin norske bestefar.

Erik Arveschoug

FORTSATT ISTID I HØYRE

Høyres Pressebyrå har sendt ut følgende «anmeldelse» av Odd Melsoms bok. Sjelden har kommentarer vært mer overflødige.

Forfatteren av boken «På nasjonal uriaspost», Od Melsom, som i mange år var aktiv NS og endte som sjefredaktør i Fritt Folk, har følt seg kallet til å supplere den offisielle norske okkupasjonshistorie, som han naturlig nok stiller seg skeptisk til.

En slik bok kan selvsagt ha sin verdi, i den utstrekning den bidrar til å klargjøre nazistenes motiver og handlinger, men Melsoms fremstilling bringer lite nytt. Det måtte da være det materiale forfatteren legger frem når det gjelder Terbovens rolle i den selsomme maktkamp som tyske og norske nazister enga-

(Forts. side 7)

Erik Dammanns nøysomhet er en dyd, men...

Helt fra begynnelsen av følte jeg meg tiltalt av Erik Dammanns «nye livsstil». Kanskje er en av grunnene at jeg er av den gammeldagse sorten som fremdeles synes nøysomhet er en dyd. Allikevel har Dammann skuffet meg etterhvert, fordi han er så alldeles diffus. Han vil at

vi skal spare for å hjelpe andre, men hvordan skal det rent praktisk gjøres?

I en artikkel i siste nummer skrev De at u-landenes problemer bare kan løses på en eneste måte, nemlig ved at de øker sin produktivitet og gjør skikkelig bruk av de ressurser de har. Ak-

kurat nå har jeg i «VG» lest referat av en samtale mellom Odd Højdahl og Erik Dammann, og Højdahl sier omtrent akkurat det samme som De. Dammann skuffer meg igjen ved å være meget uklar, praktisk sett, og selv om han skjønner dette med produktiviteten, hev-

der han at det vil ta for lang tid. Er hans plan bare å behandle symptomer?

Svært mange mennesker og særlig de unge er meget interessert i disse ting, og jeg håper De vil skrive mer om dem. Så konkret som mulig.

Trønder

Tiden moden for å ta NS-folk alvorlig

TØRE DYRHAUG ANMELDER MELSOMS BOK I SANDEFJORDS BLAD

Denne anmeldelse sto i Sandefjords Blad 19. desember i fjor.

«A happy people has no history» sier et av de mange anonyme fyndord som alltid finner en eller annen anvendelse. Nordmennene er et slikt folk. Bare to ganger har landet hatt noen interesse for omverdenen: første gang var i vikingetiden, siste gang under 2. verdenskrig da handelsflåten og Quisling gjorde oss navngjetne i noen få år.

Det kommer stadig ut bøker med krigen som tema — direkte eller indirekte. Men det er relativt langt mellom de leserverdige, de bøker man senere finner frem til igjen. Stille og helt ubemerket har en innbundet bok på 290 sider kommet seg inn i høstflommen. Allerede omslaget viser at den er en avvik: rødt og gult i korsformasjon — det er solkorset som står opp igjen.

Efter kapitulasjonen i mai 1945 ble Tyskland med ett slag kjemisk fri for all nazisme. Ingen hadde vært med, ingen visste noe, og det lille de visste eller hadde vært med på, skjedde på Hitlers ordre. Og han var jo død. Forholdene var tilsvarende

i de land tyskerne hadde okkupert. Unntatt i Norge. Den innerste kjerne av Nasjonal Samling har holdt sammen og alltid hevdet at de langt fra spilte noen forræderrolle under okkupasjonen.

Alt i begynnelsen av 1950-årene, efter at de verste bølger etter rettsoppgjøret hadde lagt seg, begynte bøker og skrifter å komme. Temaet var med visse variasjoner identisk: NS gjorde en god jobb under okkupasjonen, klemte mellom jøssinger og tyskere, og Quisling var en stor mann.

Størst oppsikt hittil vakte vel den engelske journalist Ralph Hewins' bok fra 1966: «Quisling, profet uten ære» som skapte et voldsomt rabalder. Boken var en ren apologi og inneholdt flere tvilsomme opplysninger, men også vurderinger og fakta som mange fant interessante sammenlignet med den kompakte seierherrenes justis og seierherrenes historieskrivning.

Om «På nasjonal uriaspost» på noen måte har sammenheng med forsøkene på å etablere Norsk Front som parti, vites ikke, men uansett er boken et verdifullt bidrag fra det som engelskmennene kaller «the other

side of the hill». Det er gått en halv mannsalder siden krigen sluttet. Tiden er kommet til for domsløs granskning både av seierherrer og tapere der vekten mer må legges på nyanser og sjatteringer enn på fremstilling i sort/hvitt.

Til kong Haakons 70. årsdag i 1942 utgav den norske regjering i London en stor bok om kongen, landet og krigen i Norge. Boken er verdifull som samtidig kilde til hvordan man på «den riktige siden» så på sine motstandere. Det heter i redaktør Einar Diesens artikkel om Hjemmefronten (oversatt fra engelsk av anmelderen): «Hirden fikk støtte utelukkende fra de verste elementer i befolkningen, og partiet fikk ingen medlemmer fra de respektable lag av samfunnet. Forsøket på å forsyne Tyskland med norske soldater ble møtt med slik forakt at både «Regiment Nordland» og «Den norske legion» forble dverger og ble sammensatt utelukkende av folk som av en eller annen grunn ønsket å unnsilpe vanskeligheter i sitt daglige liv.»

Det er tross Diesens ord et faktum at NS fikk ca. 50 000 medlemmer — flere enn aktive hjemmestyrkefolk i mai 1945. Om

frontkjemperne er det bare den ting å si at deres innsats på Østfronten kostet ca. 800 mann livet — like mange som det falt nordmenn i krigen i Norge i 1940. Det måtte være mer enn bare «vanskeligheter i sitt daglige liv» som drev mange tusen nordmenn ut til farlig frontinnsats.

Odd Melsom gir i sin bok knappe og kortfattede kommentarer til de fleste av de begivenheter som preget Norge under de fem okkupasjonsår. Ofte støtter han seg på samtidige skriftlige kilder — særlig «Fritt Folk» der han selv var redaktør eller på senere beretninger i bladet «Folk og Land», ofte med konsul Finn Støren som kildet.

Det vil i denne sammenheng føre for langt å kommentere alle de vurderinger Odd Melsom presenterer, men generelt kan to ting sies: beundringen for Quisling som «fører» og statsmann synes merkelig sett i lys av den statistrolle han fikk lov av tyskerne og Terboven å spille under hele okkupasjonen. Og selv om svært meget kan sies om «de gode nordmenn»: fra 150 000 frivillige tyskerarbeidere til Paal Berg via det store flertal (Forts. side 7)

Gjelder det også oss?

Flere lesere har sendt oss nedenstående klipp, som ihvertfall har stått i Lofotposten, Nordlandsposten og Brønnøysunds Avis:

Krigsinvalidesenter i Nordland. Spørsmål til Nasjonalforeningens distriktskontor i Bodø.

Da vi ser i en avismelding at helselagene i Nordland vil gå inn for å bygge et senter for krigsinvalide i vårt fylke, og at rundskriv til helselagene anfører at: «Alle krigsinvalider og handikappede fra hele Nordland skal benytte anlegget i Fiplingdal fra første dag av», tør vi gjennom nærværende avis komme med følgende spørsmål:

1. Omfatter alle krigsinvalider og handikappede også de som kjempet på Østfronten og ble invalidisert?
2. Omfatter alle handikappede også de som ble invalide under opphold i norsk fangeleir etter krigens slutt?

Vi er en del ute i helselagene som i en mannsalder har støttet opp om humanitært arbeid, men som altså befant oss på «den gale» front under siste krig, og som har den største interesse av om også vi får adgang til rekreasjonsopphold i det planlagte senter. Vi retter spørsmålene til Nasjonalforeningen for Folkehelsen avd. Bodø, og håper på et klart og utvetydig svar.

Hilsen «invalid»

Staten må ...

(forts. fra side 1)

liv i Norge. Noe av det som brukes til dette, er oljeinntekter tatt på forskudd. Men hvis dette er forsvarlig, må det da være mye bedre å bruke dem til å dempe inflasjonen, til å lette byrdene for folk istedenfor å kjøpe bedrifter som er der og produserer for fullt allikevel.

Og så er det en masse andre ting som det øses ut penger til, og som mange lønnstakere er direkte imot, slik som f. eks. «u-hjelp» til et utall diktaturer og terrororganisasjoner rundt omkring. At norske lønnstakere skal betale drøsevis av millioner til undertrykkerne på Cuba og i Vietnam, er f. eks. ren hån mot oss alle. Og slike «nødvendige utgifter» finnes det mange av, uten at vi her skal gå i detalj.

Våre politikere må nå stikke fingeren i jorden og lukte hvor de er. Slutt må det bli på at de kritikkkløst bruker penger — våre penger — på alle slags fikse ideer som ikke har det minste å gjøre med samfunnets egentlige fellesutgifter. De har vi ikke noe imot å betale.

I dagens situasjon er det bare én løsning om vi ikke alle sammen skal få dårligere kår og om arbeidsløshet skal forhindres: Staten og politikerne må vise nøysomhet og moderasjon, de må endelig en gang forstå at de forlenget har overskredet grensen for hva de kan ta av folks inntekter.

Arild

Hva vil hende ...

(forts. fra side 2)

sjonen synker år for år. For å dekke over dette kan en konflikt bli nødvendig i form av krig, dersom oligarkiet skal få den nødvendige støtte for sin maktbrynde.

I China synes Mao-kommunismen å ha reddet landet fra sult. Men kampen om kommunismens verdensherredømme vil fortsette. Derfor har Sovjet lenge hatt planer om angrep på China. Sovjet vil muligens vinne i luften og i atomødeleggelser, men på bakken kan China slå igjen. Sovjet mangler den infrastruktur som skal til i de østlige områder for å angripe China, i motsatt fall ville krigen for lenge vært et faktum.

Forholdet USA—Sovjet, holdes oppe ved terrorbalanse. Men hvor lenge kan dette vare? Også Sovjet har store, økonomiske vanskeligheter — og den lille overklasse som idag lever på amerikanske varer og whisky, kan bli nødt til å støtte seg på en oppkonstruert fare fra USA. Dette for å rettferdiggjøre en krig. Men trekanten består også av China, og derfor forsøker Sovjet-lederne å skape en falsk avspenning. (Jfr. Helsingforsavtalen, som Sovjet forlenget har

brutt.)

Oppladningen av militære krefter og ødeleggesels-våpen er så overveldende, at de snart har nådd metningspunktet. Og i kjemien lærer vi, at når visse væsker eller stoffer når metningsgraden, så eksploderer de. Slik vil det også være i den militære opprustning, våpnene må brukes, industrien ternger nye oppdrag — altså: KRIG BLIR NØDVENDIG.

Både den første og den annen verdenskrig inneholdt utpekte syndebukker, noen av dem ble til og med dømt til døden og skutt. Men selv dommerne og seierherrene burde vite, at krig blir uunngåelig så lenge økonomien må stimuleres av krigshandlinger.

Verdenskommunismen ekspanderer fortsatt, i sosialismens navn, men dessverre følger ny imperialismen og nye klasser i dens fotspor. Aldri har verden opplevet større klasseskille enn i sosialismens idealstat idag, Sovjet, hvor Den Nye Klasse kjører i private Rolls Royce, dette for ikke å blande seg med den simple almue på forstadsbanene.

Konklusjon:

1. Konfrontasjonen må snart komme mellom den undertrykte og den frie verden. Og for rettferdighetens og objektivitetens skyld — begge har «behov» for en krig. (Økonomien)
2. China kan bli den vestlige verdens redning, dersom man altså kan tale om en redning ved eventuell atomkrig.
3. Det nye år vil neppe være til ende før alvorlige konfrontasjoner blir en realitet. Det er all sannsynlighet for at Sovjet vil angripe China, dersom de blir overbevist om ikke-innblanding fra USA.
4. Afrika vil oppleve indre konfrontasjoner, opprør, statskupp og innførelse av flere diktaturer, enmanns- og ett-partivelder. For å rettferdiggjøre disse trenger man krig i en eller annen form.

I Vest-Europa vil sniksosialiseringen fortsette og de skandinaviske land vil — om ikke i navnet, så i gavnet, være økonomisk marxist-leninistisk om noen år.

I Paris har man nylig avsluttet en konferanse om en «ny, økonomisk verdensordning». skulle man hørt på maken? Hvem snakket om at B. D. Brochmann er død? Iallfall lever hans ånd, bare så sørgelig at Paris-møtet befattet seg bare med penger og råstoffer, ikke med en ny, ideologisk verdensholdning til problemene.

NS ville ikke ...

(forts. fra side 1)

sasjoner. Representantene velges for et bestemt tidsrum. Men de skal nårsomhelst kune til-

bakekalles av sin organisasjon, hvis de svikter. Forøvrig bør også enkelte medlemmer ha plass i Rikstinget ex officio, dvs. direkte som følge av den faglige stilling de innehar.

De faglige organisasjoner (laugene).

De faglige organisasjoner (laugene) skal således avløse de politiske partier som grunnlag for valget til nasjonalforsamlingen og bestemmelse av folkeviljen. Det skal dog også være adgang til å henvise særlige spørsmål til avgjørelse ved folkeavstemning på grunnlag av alminnelig, like og direkte stemmerett.

Disse nye faglige organisasjoner, som blir lovfestede ledd mellom den enkelte og staten, skal organiseres mest mulig på grunnlag av de eksisterende fag-, nærings- og kultur-organisasjoner. Men med den vesentlige forskjell at de skal omfatte alle arbeidsledd og interesser i vedkommende yrke eller næring, således både arbeidsgivere og lønsmottagere.

Det skal bygges på prinsippet: «Yrkessamarbeide på nasjonal grunn», og ikke som nu på den prinsipielle klassekamp på internasjonalt grunn.

De skal være frivillige organisasjoner, men de legaliserte fag-organisasjoner skal være de eneste som har lovlig status og rett til å representere vedkommende fag og yrke.

Kulturelt og økonomisk selvstyre.

Sammen med denne ny-organisasjon av det nasjonale kultur- og næringsliv vil NS innføre kulturelt og økonomisk selvstyre. Likesom staten for 100 år siden overlot ledelsen av det kommunale styre og stell til kommunale folkestyreorganer under statens overtillsyn (kommunalt selvstyre), må staten nå, samtidig som den ved lov skaper orden i arbeidslivets organisasjoner, også overlate disse faglige organisasjoner en viss frihet og forpliktelse, til å styre sine fagområder.

Det er den moderne utviklings krav.

Regjeringens stilling

Hva selve ergjeringspørsmålet angår, så krever Nasjonal Samling en handlekraftig nasjonal riksregjering uavhengig av partipolitikk (NS program pkt. 1).

NS vil ikke gjenoppvekke den personlige kongemakt, men vil gjenreise de sunde prinsipper for den utøvende makt som er fastslått i Eidsvoll-grunnloven, og som nå er blitt fullstendig forkvaklet av partipolitikken. Regjeringen skal dog fortsatt være underkastet nasjonalforsamlingens kontroll og skal kunne kastes av denne. Men for å sikre det sterke og stødige styre som et lands ledelse krever, mener vi at under den nye ordning skal statsjefen (kongen) ikke behøve å bytte regjeringsjef,

Fem fylker har nådd 50% i abonnementskonkurransen

Den siste måneden er det kommet inn 49 nye abonnenter, og det er et adskillig bedre tempo enn vi forrige gang kunne fortelle om. Tilsammen er vi nå kommet opp i 125 nye abonnenter, altså nøyaktig 25% av målet.

Vestfold leder fortsatt når det gjelder å oppfylle «kvoten», men også Telemark, Oppland, Vest-Agder og Troms har nådd 50%. Nord-Trøndelag er denne gang kommet med på statistikken, mens vi fremdeles venter på Aust-Agder og Sogn og Fjordane.

Så langt er fylkene kommet med å oppfylle «kvoten» pr. 20. januar:

	0%	25%	50%	75%	100%
Østfold					
Oslo					
Akershus					
Hedmark					
Oppland					
Buskerud					
Vestfold					
Telemark					
Aust-Agder					
Vest-Agder					
Rogaland					
Hordaland					
Sogn og Fjordane					
Møre og Romsdal					
Sør-Trøndelag					
Nord-Trøndelag					
Nordland					
Troms					
Finnmark					
Hele landet					

medmindre to tredjedeler av Rikstinget krever det. Selv skal Kongen nårsomhelst kunne avskjedige statsministeren (Grunnlovens paragraf 22). Likeledes mener vi at det bør innføres oppløsningsrett og som nevnt referendum (folkeavstemning).

De enkelte fagministre skal derimot ombyttes av statsjefen etter forslag av regjeringssjefen eller når et simpelt flertall i nasjonalforsamlingen, Rikstinget, resp. Næringsstinget (Kulturstinget) krever det. Likeledes må forutsettes å bli etablert et nøyte tillits- og ansvarsforhold mellom vedkommende fagminister og vedkommende faglige organisasjon og dens gruppe i Rikstinget.

Et nasjonalt demokrati

Som vil fremgå av ovenstående er den reform av statens styre som Nasjonal Samling tar sikte på, så langt fra diktatur, at det tvertimot er nøyaktig det motsatte:

en rettferdig og saklig folke-representasjon, og en avlastning av den sentrale statsmakt ved nye selvstyreorganer.

Det vil også tydelig fremgå av det ovenfor fremholdte at vi vil ikke nogen kopi av utlandet, av fascisme eller nasjonalsosialisme, o. lign.

Det nye Tyskland og Italia er riktignok organiserte nasjonaltater, også bygget opp på arbeidslivets grunn og med bevarelse av den private eiendomsrett. Men den faglige ordning er der helt underordnet et diktatorisk parti, et statsparti, hvis ledelse eller leder innehar den øverste lovgivende makt, om enn etter fokets mandat. Det er ikke den ordning vi arbeider for.

NS vil en ren faglig ordning med den øverste lovgivende, bevillende og kontrollerende myndighet samlet i et nasjonalforsamling valgt på faglig og demokratisk grunn, og med en faglig riksregjering som det øverste utøvende organ for denne nasjonalforsamlingen og for folket.

Nasjonal Samling tilstreber ikke noget diktatur. Ikke kommunistisk og ikke «fascistisk». Men heller ikke nogen fortsettelse av det nåværende norske evnøse skinnendemokrati med dets korrupte, hyklerske, og maskerte partidiktatur.

Nasjonal Samling vil et nasjonalt demokrati, både politisk og økonomisk demokrati og et fritt åndsliv; et virkelig folkestyre og en virkelig frihet.

Vidkun Quisling

HJELP I HUSET

Eldre dame søker hjelp til matlagning og husstell. Værelse med varmt og kaldt vann og sentraloppvarming til disposisjon. Dag-hjelp kan også være av interesse. Vennligst ring (02) 56 26 64 eller skriv til bm. «114 Frogner-Oslo», Folk og Lands ekspedisjon.

Andfjorden . . .

(forts. fra side 1)

spørre hva som ville skjedd innenfor sovjetisk territorialgrense i lignende tilfelle?

Nu er vi nordmenn hjelpsomme, særlig når det gjelder folk i havsnød. Men russerne er noe for seg selv. De vil pussig nok ikke ha hjelp, men nødhavn vil de gjerne benytte, også i norske farvann og helst der.

Henry O.

og det gjør ikke saken bedre at forfatteren kan dokumentere at det appellerte til enkelte forvirrede hoder i Fedrelandslaget.

Lesere som er opptatt av norsk okkupasjonshistorie vil finne adskillig av interesse i boken, men det er tragisk å se at viljen til erkjennelse er så liten hos den lille minoritet som i ly av tyske bajonetter falt det norske folk i ryggen.

Svein B. Riis

Tiden moden . . .

(forts. fra side 5)

tall som aldri eksponerte seg på noen side under kampen, må det være tillatt å påpeke den store illusjon norske NS-folk var i da de overtok litt av makten, mye av administrasjonen og alt ansvar fra de samme tyskere som det nu heter at de ivrig bekjempet.

Historien er takknemlig for alle lys, alle bidrag som kan opplyse mørket. I den sammenheng er Odd Melsoms bok verdifull. Den er også nøkternt skrevet uten preg av bitterhet. Også dette er en ting å gledes over. En generasjon er gått. Tiden er moden for å ta folk fra den andre siden av høyden alvorlig.

Tore Dyrhaug

Vi tror på . . .

(forts. fra side 1)

krav og gir oss den nødvendige dårlige samvittighet når vi syndet mot den. Det er neppe noen tvil om at denne respekt for individet og dets rettigheter som tross alle tilbakeslag har preget utviklingen i Europa, har vært med på å frigjøre enorme krefter og muligheter.

Europa trues idag både utenfra og innenfra. Presset utenfra må vi stå imot med klokskap til å finne de riktige løsninger og med vilje til å verge det som er vesentlig for oss. Det har vi gode muligheter til å greie, om vi vil. Vanskeligere er det kanskje å stoppe dem som vil ødelegge vår kraft innenfra, som sår splid mellom oss, som planmessig prøver å skape tvil om de holdninger og prinsipper som danner grunnlaget for en fri og stolt europeers liv. Men også disse folk må vi kunne hankses med og stoppe dem før de har gjort ubotelig skade.

Norge ligger riktignok i utkanten av Europa, det er så. Like fullt er norsk kultur og norske livsformer meget langt på vei preget av årtuseners europeisk utvikling og knyttet til den. Europa er, mer enn noen annen verdensdel, preget av et stort antall markante nasjonale kulturer, men at de alle suger næ-

ring av de samme røtter, er ubestridelig.

Fordi Europas skjebne også er Norges skjebne, kan vi aldri gi opp troen på at det europeiske samfunn, den europeiske kultur og sivilisasjon ikke bare vil overleve, men bære nye gode frukter. Også for den øvrige verdens skyld.

— — —

Et lite etterord: Noen vil si at det som her er skrevet, er

et typisk eksempel på den hvite manns hovmot og selvovervurdering. Man får kalle det hva man vil. For vår del ser vi det som verre enn noe annet at vi sitter med store muligheter til å løse oppgaver som er livsavgjørende både for oss selv og den øvrige menneskehet, men at vi skulle forsømme disse muligheter fordi noen finner det riktigere at vi ikke tror på oss selv.

Observator

Fortsatt istid . . .

(forts. fra side 5)

sjerte seg i. Det kan ikke ha vært lett for noen av partene.

Boken er ellers et sammenhengende vitnesbyrd om at forfatteren intet har lært. Han står fortsatt på de standpunkter han hadde under krigen og forstår ikke at det kunne være mer forræderisk å gå tyskernes ærend enn de alliertes. Demokratisk tankegang er ham fremmed. Karakteristisk nok går han fremdeles god for NS' program fra 1933, som han karakteriserer som epokegjørende, et program med kvalitet og fremtidsvyer.

Ny gjennomlesning bekrefter at programmet var gjennomsyret av nazistisk teori og tenkning,

BESTILLING AV
Odd Melsoms bok
«PÅ NASJONAL URIASPOST»

Til INO, Postboks 924 - Sentrum, Oslo 1
Med dette bestilles eks. av Melsoms bok om okkupasjonstiden.

- Betaling vedlegges med kr. 65,— pr. stk. (Forsendelsen skjer da portofritt.)
- Ønskes boken tilsendt som postoppkrav, kommer porto + gebyr i tillegg.
- Kr. sendes som bidrag til utgivelse av boken.
- Samlet beløp kr. sendes vedlagt som sjekk/i kontanter/i frimerker, eller overføres som bank/postgiro. (Stryk det som ikke passer.)

Navn:

Postadresse:

Vennligst skriv tydelig

«STØTTEANNONSENE»
— en enorm suksess

I forbindelse med fornyelsen av kontingenten ved årsskiftet, er det kommet inn så mange «støtteannonser» på kr. 50,— eller mer, at det ikke er mulig av hensyn til plassen å få med alle på en gang. Vi tar dem derfor med i numrene fremover i den rekkefølge de er kommet inn, og kvitterer denne gang for 49 bidrag på tilsammen kr. 3.915,—.

Ved siden av «støtteannonsene» er det kommet inn en lang rekke mindre bidrag, som vi også er meget takknemlige for.

«STØTTEANNONSER»
fra Folk og Lands venner
Takk for følgende bidrag:

O., Rognan 60,—	P., Høyanger 100,—	Ø., Skien 50,—	V., Mjøndalen 60,—	M., Råde 50,—
B., Moldjord 75,—	N. K., Bergen 60,—	K., Bø i Telemark 50,—	R., Drammen 100,—	G., Sarpsborg 100,—
T. E., Nesna 60,—	F. S., Stavanger 60,—	R., Tinn 450,—	B., Skreia 60,—	A. S. H., Oslo Kr. 50,—
M., Røros 60,—	M., Lillesand 60,—	F., Nøtterøy 60,—	S., Gran Kr. 60,—	S. N., Oslo 170,—
O., Kvanne 100,—	I., Grimstad 60,—	H., Andebu 50,—	R., Vågå Kr. 60,—	C. L., Oslo 60,—
I., Osmarka 60,—	O., Kviteseid 60,—	I., Nore 60,—	H., Rendal Kr. 60,—	A. H., Oslo 60,—
M., Langevåg 50,—	S., Skien 60,—	B., Nore 50,—	S., Tangen Kr. 60,—	S. E. S., Oslo Kr. 60,—
		M., Sandsvær 60,—	J., Hernes 100,—	Ø. E., Oslo 60,—
		H., Kongsberg 100,—	R., Kirkenær Kr. 60,—	A. H., Oslo Kr. 50,—
		S., Stavn 60,—	T., Fetsund 60,—	S. L., Oslo Kr. 60,—
		H., Modum 50,—	H., Nittedal 60,—	M., Oslo 300,—
		H., Hokksund 60,—	N., Moss Kr. 60,—	«Folk og Land» er i fremgang!

FOLK^{og} LAND

Vi vil beskytte den jevne mann og kvinne

En ung marxist skriver til oss og hevder at vi er inkonsekvante. I leserinnlegg og redaksjonelle artikler angriper vi stadig statsinngrep og det høye skattenivå, mens Nasjonal Samling i tredveårene faktisk gikk inn for en sterkere statsmakt og for planøkonomi. Det siste har han jo helt rett i.

Det en marxist selvfølgelig kan ha vanskelig for å forstå er at ikke alle andre også er dogmatikere. Det Nasjonal Samling ville den gang, og det vi står for i dag, er å sikre den jevne nordmann gode kår og utviklingsmuligheter. Men forholdene var ikke de samme i tredveårene som de er nå, og derfor må også midler og måter forandre seg.

Hva Nasjonal Samling angrep under krisen i tredveårene, var at politikerne stort sett lot alt skure og overløt den enkelte nordmann til skjebnen og tilfeldighetene midt i en tid der mange mennesker led direkte nød og alle hadde det vanskelig. Dengang krevet situasjonen en klar økonomisk plan og at staten brukte sine styringsmuligheter.

I dag skriver vi 1976, og situasjonen er en helt annen. Ofte uten noen som helst nødvendighet griper staten inn på stadig flere felter og blander seg mer og mer inn i det enkelte menneskes daglige liv. Den jevne nordmann får dag for dag mindre muligheter til å styre sin egen tilværelse og gjøre bruk av sine evner. Samtidig legger politikerne beslag på en stadig større del av folks inntekter og reduserer vår frihet også på den måten. I dag er oppgaven å beskytte den jevne mann mot staten og politikerne, bl. a. fordi de, som Quisling en gang sa, «overser den grunnsannhet i tilværelsen at visstnok er den menneskelige utvikling bundet til samfundene, men at den skjer gjennom individene og når sitt mål i disse.»

Utsolgt

Boktjenesten melder at følgende bøker nå er helt utsolgt:

Astrid Berge: Mens korset sto skjult.

R. Astrup Nielssen: Eventyret om «Solbris».

Den norska Rättsuppgörelsen.

Dessverre var det endel av de siste bestillere som ikke fikk hva de bestilte av disse bøker, noe Boktjenesten sterkt beklager.

FOLK^{og} LAND

All post bes adressert til:
Postboks 7157 - Homansbyen,
Oslo 3.

Kontoradresse: Enerhaugplassen
4, Oslo 6. Tlf. (02) 16 06 71. Redaktøren treffes bare etter forutgående avtale.

Abonnementspriser: Kr. 40,— pr. år, kr. 20,— pr. halvår. I omslag: Tillegg kr. 5,— pr. halvår. Utenfor Skandinavia: Kr. 50,— pr. år, kr. 25,— pr. halvår.

Bruk postgirokonto 1 64 50
Løssalg kr. 3,—

Annonsepris:
Kr. 0,60 pr. spaltecentimeter
Utgiver: A/S FOLK OG LAND
Viking Boktrykkeri, Oslo

Kompromissregjering

Den nylig tiltrådte Nordli-regjering virker forunderlig tafatt og pregløs. En av grunnene er antagelig dette at alt for mange «riktige» hensyn er tatt. Når alle mulige og umulige grupper og kategorier på død og liv skal inn i bildet, kan resultatet ikke bli annet enn at dyktighet skyves tilside og ikke lenger er et forlangende. Og det er jo ikke akkurat så bra når det gjelder en regjering.

Vi tror likevel det er noe annet som gjør denne regjering så blek og konturløs. Det var helt påfallende hvor ivrig både Nordli og Steen under pressekonferansen gikk inn for å understreke hvor enige de var. Kanskje er det på et slags vis riktig også, for ministerlisten bærer tydelig preg av å være et kompromiss mellom Arbeiderpartiets høyre- og venstrefløy. Ytre venstre representeres av den unge handelsminister fra Bergen, som nok mer er Steens enn Nordlis valg.

Alt tyder på at det har vært hard tautrekning og harde indre diskusjoner før Nordli-regjeringen så dagens lys.

I det «klasseløse» samfunn heter klasse «sjikt»

DIALEKTISK MESTERSTYKKE I «FRIHETEN»

Når man som vi med iver og interesse gjennom mange år har studert øyenvitneskildringer fra Sovjetsamveldet, er det én ting man er blitt temmelig sikker på: Det «klasseløse» samfunn i øst har adskillig mer av klasseskiller og privilegier enn de fleste land i vest.

Det er svært sjelden at vår hjemlige kineserfilial og vi er enige, men nå har også «Klassekampen» oppdaget klasseskillene i «arbeiderparadiset». Som ventelig er, har det gjort «Friheten» meget opprørt, og avisen har latt en herre ved navn Alex Rødsten sette tingene på plass med følgende finurlige forklaring:

«Det er fullstendig umarxistisk å kalle disse samfunnsgruppene for klasseelementer. Før man går over til det marxistiske synet på klasser så skal det her siteres hvem som tilhører den

makthavende klassen av byråkratkapitalister ifølge maoistene: «Denne klassen... består av toppsjiktet i partiet og statsorganene, i hærledelsen, i ledelsen for bedriftene og landbruksenhetene». («Sosialimp...» s. 115). På side 110 står det: «Den nye herskerklassen består av byråkratene og teknokratene, spesialistene, intelligensiaen (spesielt dens høyere sjikt), direktørene, lederne for kollektivbrukene, haiere og langere på det svarte marked, den militære eliten osv.» Her ser vi maoistenes borgerlige klasseanalyse som ikke har noe med marxisme å gjøre. De blander tydelig sammen sjikt og klasser uten å forstå at «toppsjiktet» i partiet, statsorganene og hærledelsen ikke i seg selv er klasser, men sjikt i et samfunn enten det er kapitalistisk eller sosialistisk. Selv «haier og langere på det svarte marked» er en del av

«herskerklassen» ifølge maoistene. Dette eksemplet viser hvor latterlig deres «klasseanalyser» er.

Forskjellen mellom klasser og sjikt er at de førstnevnte utgår fra produksjonsforholdene.»

Vi har lenge hevdet at marxistisk dialektikk stort sett går ut på å sette tingene på hodet, men denne gang er vi faktisk litt enig i hva «Friheten» skriver. Det er ganske opplagt at klasseskillene og privilegiene i Sovjetsamveldet «utgår fra produksjonsforholdene». Når de politiske ledere ikke bare har uinnskrenket lovgivende og utøvende makt, men også total statskapitalistisk kontroll over all produksjons- og næringsvirksomhet, da kan de innrette seg nøyaktig som de vil.

Så litt sannhet er det altså i dette «Friheten»s dialektiske mesterstykke. Falk

Utfor stupet?

Jeg traff som ung på et syn til mennesket.

i Jotunheimen som gjorde inntrykk på en ungdom: Under en fjellknaus lå ca. 400 kadavre av en reinflokk. Simlen som ledet flokken, må ha vært villedet av tåke. Det var den eneste forklaring.

Den gangen tenkte jeg på det «stakkars dyr». Idag tenker jeg: Det er bare sånt lite sprang opp

Vi bønder og fiskere fra Norden, som har en, to eller tre generasjoners øvelse i å bo sammen med andre mennesker, har meget stor selvfølelse. Spanjolene som har 4—5 000 års øvelse, har betydelig mindre. Men jeg tror nok de har bedre teft enn vi. Ikke bare i det daglige liv, i matspørsmål og omgang

med nær og fjern, men også i politiske saker. De har mere syn for sammenhengen i tilværelsen enn vi. Jeg antar at vi har lettere for å gå utfor stupet enn spanjolene. Det er trist.

Og slike folk som dagens norske ledere skal lære verden å drive politikk idag. Det er også trist.

Alicante i desember, S.

NS fra idé til dom

DE FØRSTE RESULTATER AV «BERGENSUNDERSØKELSEN»

Tidlig i fjor høst varslet Universitetsforlaget at det ville komme en bok med redegjørelse for den såkalte «Bergensundersøkelsen» av NS-folks liv, levnet og standpunkter. Ved nyttårstider forelå boken omsider, og den har tittelen «Fra idé til dom. Noen trekk fra utviklingen av Nasjonal Samling».

Hvis man som vi har ventet en bred redegjørelse for undersøkelsen, blir man skuffet, men i forordet gir bokens redaktør uttrykk for det håp «at foreløpige resultater av denne analyse kan bli publisert i nær framtid».

«Foreløpige analyser» foreligger imidlertid allerede, for såvidt som tre kapitler i boken behandler Nasjonal Samlings medlemsstokk i Sør-Østerdal, Sogn og Fjordane og Ålesund. Særlig kapitlet om Sør-Østerdal inneholder mye interessant, mens omtalen av Sogn og Fjordane skjemmes av en del helt unødvendige invektiver. Alle tre steder be-

kreftes det at Nasjonal Samling representerte et meget godt sosialt tverrsmitt av det norske folk, at det var et ungt parti og at NS klarte å engasjere kvinnene i en grad som andre partier har mye å lære av.

Et kapittel om forholdet mellom NS og Reichskommissariat er for såvidt av interesse som det vel for første gang, behandler de såkalte «Beratere». I dette kapitlet kommer det særlig tydelig frem hvor vanskelig det er å forstå sammenhenger og det egentlige innhold i ting som man ikke selv har opplevd.

En redegjørelse for forholdet mellom NS og Unge Høire i 1933-34 inneholder ikke svært meget av betydning. Derimot er et kapittel om de indre stridigheter i tredveårene meget interessant, fordi forfatteren, Dag O. Bruknaap, har oppfattet hva det hele dreide seg om: At Quisling ønsket en norsk-nasjonal bevegelse, mens andre trakk i ret-

ning av et tyskinspirert nasjonal-sosialistisk parti. Tidligere har disse stridigheter vært beskrevet som opprør mot Quislings «evneløshet». Forfatteren overbetoner imidlertid rase- og jødespørsmålets rolle i NS-sammenheng. Vi som var med den gang, vet at disse spørsmål ikke dominerte bildet på den måte og i den grad som det her blir gitt inntrykk av.

Et kapittel om Forbundet for Sosial Oppreisning, Institutt for Samtidshistorie og «Folk og Land» er så saklig og nøkternt som man kan vente av en utenforstående, men redegjørelsen er bare ført frem til 1972. Stiftelsen av Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie er bare nevnt i en fotnote.

Vi skal etterhvert og så snart vi makter det ta noen av emnene i denne boken opp til nærmere behandling.